

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ออกแบบโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมโดยวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ คือ (1) เพื่อจัดระดับและอันดับความสำคัญของกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพที่จำเป็นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามการรับรู้ของผู้ประเมินภายนอก (2) เพื่อเปรียบเทียบระดับและอันดับความสำคัญของกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพที่จำเป็นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนระหว่างกลุ่มผู้ประเมินภายนอก และ (3) เพื่อศึกษาวิธีการจัดระดับร่วมกับการจัดอันดับเพื่ออธิบายความสำคัญของกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพที่จำเป็นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 3 กลุ่ม คือ (1) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 20 คน (2) ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา จำนวน 325 คน และ (3) ผู้แทน สมศ. จำนวน 3 คน เครื่องมือวิจัยมี 4 ประเภท ได้แก่ (1) แบบบันทึกการสังเกตเชิงเอกสาร (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (3) แบบสอบถามความคิดเห็น และ (4) แบบตรวจสอบคุณภาพการประยุกต์ใช้วิธีการจัดระดับร่วมกับการจัดอันดับ โดยมีระยะเวลาดำเนินการวิจัย 1 ปี ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขอบข่ายของข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งตามระยะของการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 (สำรวจ) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 (วิเคราะห์และเปรียบเทียบ) ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงสรุปอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน และสถิติอนุพัทธ์พาราเมตริก คือ การทดสอบของฟริตแมนและการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์ และระยะที่ 3 (แปลความหมายและอธิบาย) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการจัดระดับและอันดับความสำคัญของกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพที่จำเป็นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1.1 ผลการจัดระดับความสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมของระบบและกลไก ด้านการพัฒนานุเคราะห์ ด้านการเตรียมทรัพยากรสนับสนุน และด้านเทคนิคการปรับปรุงคุณภาพมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม (20 กิจกรรม) พบว่า กิจกรรมที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด มี 5 กิจกรรม ได้แก่ (1) การจัดให้มีฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (2) การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ (3) การจัดให้มีเจ้าภาพ/หน่วยงานกลาง/คณะทำงาน ที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ (4) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกิจกรรมการทำประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ และ (5) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโดยทบทวนข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินคุณภาพภายในและภายนอก

1.2 ผลการจัดอันดับความสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 ด้านการพัฒนานุเคราะห์ อันดับที่ 2 ด้านความพร้อมของระบบและกลไก อันดับที่ 3 ด้านเทคนิคการปรับปรุงคุณภาพ และอันดับที่ 4 การเตรียมทรัพยากรสนับสนุน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า มีจำนวน 4 กิจกรรมที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามอันดับความสำคัญ ได้แก่ อันดับที่ 1 การจัดให้มีฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ อันดับที่ 2 การจัดให้มีเจ้าภาพ/หน่วยงานกลาง/คณะทำงาน ที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ อันดับที่ 3 ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกิจกรรมการทำประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ และอันดับที่ 4 การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับและอันดับความสำคัญของกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพที่จำเป็นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนระหว่างกลุ่มผู้ประเมินภายนอก

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับความสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรับรู้ของผู้ประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ประธานคณะผู้ประเมิน กรรมการประเมิน และเลขานุการ เกี่ยวกับกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า (1) กรรมการประเมินรับรู้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ มีระดับความสำคัญมากที่สุด ขณะที่เลขานุการรับรู้ว่าการมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก (2) ประธานคณะผู้ประเมินรับรู้ว่าการจัดให้มีระบบการจัดการความรู้เรื่องการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพ มีระดับความสำคัญมากที่สุด ขณะที่เลขานุการรับรู้ว่าการมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และ (3) ประธานคณะผู้ประเมินและกรรมการประเมินรับรู้ว่าการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโดยทบทวนข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินคุณภาพภายในและภายนอก มีระดับความสำคัญมากที่สุด ขณะที่เลขานุการรับรู้ว่าการมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการเปรียบเทียบอันดับความสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายกิจกรรม พบว่า ผู้ประเมินภายนอก 3 กลุ่มมีการรับรู้เกี่ยวกับอันดับความสำคัญของกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพที่จำเป็นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่แตกต่างกัน

3. ผลการตรวจสอบคุณภาพของการประยุกต์ใช้วิธีการจัดระดับร่วมกับการจัดอันดับเพื่ออธิบายความสำคัญของกิจกรรมการปรับปรุงคุณภาพที่จำเป็นในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การประยุกต์ใช้วิธีการจัดระดับร่วมกับการจัดอันดับมีคุณภาพครบถ้วนใน 4 ประเด็น คือ (1) มีความถูกต้องครอบคลุม (2) มีประโยชน์ (3) มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และ (4) มีความเหมาะสม

This descriptive research was designed by using a mixed-methods research methodology. Its three main objectives were (1) to rate and rank the importance of needed quality improvement activities in private higher education institutions as perceived by external assessors, (2) to compare the importance of rating and ranking of needed quality improvement activities in private HEIs among external assessors, and (3) to study the combination of rating and ranking methods and then explain the importance of the needed quality improvement activities in private HEIs. The research sample consisted of three groups: (1) 20 representatives of the private HEIs, (2) 325 external assessors at the higher education level, and (3) three representatives of the Office of National Education Standard and Quality Assessment (Public Organization). Besides, four types of research instruments were included: (1) a document synthesis note, (2) an in-depth interview form, (3) a questionnaire, and (4) a quality checklist of the combination use of rating and ranking methods. This research was conducted within one year, based on the research scope and samples. The data analysis was divided into three phases which were applied to this research: Phase 1 (explore) using the content analysis, Phase 2 (analyze and compare) using the descriptive statistics consisting of frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation, the inferential statistics consisting of one-way analysis of variance and Spearman's rank correlation method, and the nonparametric statistics, Friedman test and Kendall coefficient of concordance, and Phase 3 (interpret and explain) using content analysis. The significant research findings were as follows:

1. The results of the importance rating and ranking of the needed quality improvement activities in private HEIs.

1.1 The results of the importance rating: the four groups of needed quality improvement activities, including the readiness of system and mechanism, personnel development, supporting resources preparation and quality improvement techniques, were important at the high level. However, among those 20 needed quality improvement activities, only five of them were important at the highest level. They were comprised of (1) the establishment of the quality assurance database, (2) the enhancement of a good atmosphere to conduct the quality assurance and assessment, (3) the establishment of a host, centre or committee to be responsible for quality assurance and assessment, (4) the participation of the executives in quality assurance and assessment activities, and (5) the establishment of an improvement plan based on the internal and external assessors' suggestions.

1.2 The results of the importance ranking: as for the four groups of needed quality improvement activities, the results revealed that personnel development ranked in the first place, followed by the readiness of system and mechanism, the quality improvement techniques, and the supporting resources preparation respectively. However, among those 20 needed quality improvement activities, four needed quality improvement activities were found important at the highest level. The first rank was the establishment of a quality assurance database, followed by the establishment of a host, centre or committee to be responsible for quality assurance and assessment, the participation of the executives in quality assurance and assessment activities, the enhancement of a good atmosphere to conduct the quality assurance and assessment respectively.

2. The comparison results of the importance rating and ranking of the needed quality improvement activities in the private HEIs among external assessors.

2.1 The comparison results of the importance rating: the perceptions of the three groups of external assessors (head external assessor, assessor, and secretary) towards the four groups of needed quality improvement activities were not significantly different at the 0.05 level, which agreed with the hypothesis. The results revealed that the participation of the quality assurance and assessment activities was perceived as the highest important activity by the assessors, while it was perceived as the high important activity by the secretaries. In addition, the establishment of the knowledge management system of quality assurance and assessment was perceived as the highest important activity by the head external assessors, while it was perceived as the high important activity by the secretaries. Finally, the establishment of the improvement plan, based on internal and external assessors' suggestions, was perceived as the highest important activity by the head external assessors and the assessors, while it was perceived as the high important activity by the secretaries.

2.2 The results of the comparison of the importance ranking: the perceptions of three groups of external assessors (head external assessor, assessor, and secretary) towards the importance ranks of the needed quality improvement activities in the private HEIs were not significantly different at the 0.05 level.

3. The results of the combination use of rating and ranking methods to explain the importance of needed quality improvement activities in private HEIs: the combination of those two methods covered four main issues including (1) accuracy, (2) utility, (3) feasibility, and (4) propriety.